

KLINIK KO'RINISHI, TASHXIS VA DAVOLASH

Mutalipov Ulug'bek Akmaljon o'g'li

Andijon davlat tibbiyot instituti

Tibbiy radiologiya yo'nalishi 2 kurs magistranti

Mutalipovulugxan@gmail.com

To'lanboyev Jamshidbek Navrozbek O'g'li

Qo'qon Universiteti Andijon filiali 1 kurs talabasi

jamshidbektolanboyev010@gmail.com

Oybekova Marjonabonu Olimbek qizi

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Stomatologiya yonalishi 1 kurs talabasi

marjonaoybekova390@gmail.com

Annotatsiya Fibroma — bu biriktiruvchi to'qimadan rivojlanadigan, yaxshi sifatli (benign) o'sma xisoblanib, inson organizmining turli sohalarida, jumladan, og'iz bo'shlig'i, teri, yumshoq to'qimalar va ichki organlarning biriktiruvchi to'qimasida uchraydi. Fibromalar odatda sekin o'sadi, O'sma tolalar to'plami turli yo'nalishda joylashgan differentsiallashtirilgan biriktiruvchi to'qima va notekis tarqalgan tomirlardan tashkil topgan. Kollagen tolalar va xujayralarni ustunligiga qarab -qattiq va yumshoq fibromalar farq qilinadi. og'riqsiz bo'ladi va ko'proq estetik yoki funksional noqulaylik tug'diradi. Klinik ko'rinishiga ko'ra, oddiy fibroma, ossifikatsiyalashgan fibroma, angiofibroma kabi turlarga bo'linadi. Tashxis qo'yishda klinik ko'rik va gistologik tekshiruv muhim ahamiyatga ega. Davolash asosan jarrohlik yo'li bilan olib boriladi. Fibromalar yaxshi prognozga ega bo'lib, qaytalanish hollari kam kuzatiladi.

Kalit so'zlar: fibroma, tanglay, og'iz bo'shlig'i, shish, gistologiya.

Kirish

Fibroma — bu yaxshi sifatli o'sma bo'lib, biriktiruvchi to'qimadan rivojlanadi. U inson organizmining turli qismlarida, jumladan teri, og'iz bo'shlig'i, ichki organlar va yumshoq to'qimalarda uchraydi. Fibromalar asta sekin rivojlanadi, og'riqsiz bo'ladi va ko'pincha estetik yoki funksional noqulaylik tug'diradi. Bu o'smalar asosan jarohatlanish, surunkali mexanik ta'sir yoki yallig'lanish jarayonlari natijasida shakllanadi. Klinik jihatdan fibromalar oddiy fibroma, angiofibroma, ossifikatsiyalangan fibroma kabi shakllarda bor. Ularning tashxis va davolash usullari o'smaning joylashuvi va o'lchamiga bog'liq. Ushbu maqolada fibromaning klinik belgilari, patogenezi, tashxis qo'yish usullari hamda davolash usullari tahlil qilinadi.

Fibromani Etiologiyasi: Fibromaning paydo bo'lishi turli omillarga bog'liq bo'lishi mumkin. Uning asosiy etiologik sabablari quyidagilar:

Mexanik tasirlar: Fibromalar ko'pincha surunkali mexanik tasirlar, masalan, noto'g'ri tish protezlari, og'iz bo'shlig'i jarohatlari, so'rg'ichning uzoq muddat ishlatilishi natijasida rivojlanadi. Bunday holatlarda shilliq qavatda doimiy yallig'lanish yoki mikrojarohatlar fibromaning rivojlanishiga olib keladi.

Infeksiyalar: Fibromalar ba'zan yallig'lanish jarayonlari natijasida shakllanadi. Surunkali yallig'lanish, infeksiyalar yoki tishlardan kelib chiqqan infeksiyalar fibromalarni rivojlantirishga olib keladi.

Genetik Faktorlar: fibromalar irsiy omillar tufayli shakllanishi mumkin. Mutatsiyalar yoki genetik moyilliklar, shuningdek, fibromatoz kasalliklari (masalan, nevrofibromatoz) bu o'smaning rivojlanishiga ta'sir qiladi.

Gormonal O'zgarishlar: Gormonal ta'sirlar, ayniqsa ayollarda, fibromalar rivojlanishiga turtki berishi mumkin. Ayrim fibromalar, masalan, ayollarda, homiladorlik yoki gormonal davolash natijasida o'sish ehtimoli yuqori.

Yoshi katta va Jins bo'yicha: Fibromalar ko'proq 30-60 yoshdagi bemorlarda uchraydi. Ayollarda fibromalar erkaklarga qaraganda ko'proq kuzatiladi.

Fibroma Klinik Ko'rinishi: Fibroma yaxshi sifatli o'sma bo'lib, sekin o'sish bilan ajralib turadi. Klinik ko'rinishi fibromaning joylashuvi, hajmi va o'sish tezligiga qarab o'zgaradi. Quyida fibromaning klinik belgilari va ko'rinishiga oid asosiy jihatlar keltirilgan:

Shakli va O'lchami:

- a) Fibromalar odatda yumaloq yoki oval shaklga ega.
- b) O'lchami kichik (0,5 sm)dan kattaroq (2 sm yoki undan ko'proq) bo'lishi mumkin.
- s) Shishning o'lchami va shakli uning rivojlanish bosqichiga qarab o'zgaradi.

Makroskopik - ular qattiq va yumshoq bo'lishi mumkin. Qattiq fibroma oqish rangli, kesimida tolali ko'rinishdagi qattiq tugun shaklida kapsulaga o'ralgan bo'ladi. O'lchamlari har xil 3 sm diametrda. Yumshoq fibroma - zichroq - elastik konsistentsiyali, kesimida oqishroq tusda.

Dinamikasi - o'sma zich konsistentsiyali bo'lib, sekin o'sadi. Yaqin atrofdagi to'qimalarni bosib qo'yadi, oson ko'chib tushadi.. yakunlashida sklerozga uchrashi yoki malignizasiyalanishi mumkin. Asorati va o'lim sababi-fibroma kalla asosi yoki orqa miya kanalida, ko'z kosasida joylashgan bo'lsa, qo'shni organlarni bosib qo'yib, ularning funksiyasi izdan chiqishiga sabab bo'lishi mumkin.

Asoratlari: Ko'plab fibromalar asimptomatik bo'lib, ular faqat kosmetik noqulaylik tug'diradi. Agar fibroma katta hajmga yetgan bo'lsa yoki uning joylashuvi funktsional o'zgarishlarga olib kelgan bo'lsa, maxalliy nekroz, og'riq, yutish qiyinlashishi yoki boshqa noqulayliklar yuzaga kelishi mumkin.

Qaytalanish:

Fibromaning qaytalanishi ko'pincha kam uchraydi, ammo noto'g'ri olib tashlangan yoki davolanishda bartaraf etilmagan hollarda qaytalanish xavfi mavjud.

Fibromani Davolash

Fibroma – bu yaxshi sifatli (benign) o'sma bo'lib, ko'plab hollarda jarohatsiz davolanishi mumkin. Biroq, o'smaning joylashuvi, o'lchami va bemorning klinik holatiga qarab, davolash usullari farq qiladi. Davolashning asosiy maqsadi fibromani olib tashlash va uning qaytalanishining oldini olishdir. Quyida fibromaning turli davolash usullari haqida ma'lumot berilgan:

Jarrohlik Davolash:

Fibromani olib tashlash (rezeksiya): Fibroma, ko'pincha, jarrohlik yo'li bilan olib tashlanadi. Jarrohlik operatsiya, odatda, maxalliy anesteziya ostida amalga oshiriladi. Fibromani olishda to'g'ri joyni aniq belgilash muhimdir, chunki noto'g'ri olib tashlash qaytalanishga olib keladi.

Jarrohlik usulidan so'ng tiklanish: Tashrihdan keyin tiklanish odatda tez bo'ladi. og'iz bo'shlig'i fibromasi o'Zidan chandiq qoldirmaydi.

Laser Terapiyasi:

Fibromalarni olib tashlashda **laser terapiyasi** ham qo'llaniladi. Bu usulda yuqori haroratli lazer nurlari yordamida fibroma olib tashlanadi. Bu usul minimal invaziv bo'lib, tiklanish va qon ketish xavfini kamaytiradi.

Laser terapiyasining afzalligi – tez davolanish, chandiq qolishining kamayishi va og'riqsizligidir.

Elektrokauterizatsiya:

Elektrokauterizatsiya – bu fibromani yo'q qilish uchun elektr toki yordamida ishlov berish usulidir. Ushbu usulda yuqori haroratli elektr toki orqali fibromani kuydirib yo'q

qilinadi. Bu usul odatda kichik fibromalar uchun ishlatiladi va jarrohlikda sanchishdan ko'ra kamroq invazivdir.

Medikamentoz Davolash:

Medikamentoz davolash ko'pincha fibromani davolashda ishlatilmaydi, chunki bu o'sma asosan beningn hisoblanadi. Biroq, maxalliy tasiri natijasida surunkali yallig'lanishlar yoki og'riq bo'lsa, shifokor og'riqni kamaytirish va yallig'lanishni bartaraf etish uchun dorilarni belgilashi mumkin.

Xulosa: Fibroma – bu yaxshi sifatli (benign) o'sma bo'lib, biriktiruvchi to'qimalardan rivojlanadi va ko'plab holatlarda klinik jihatdan sezilarli alomatlar tug'dirmaydi. U ko'pincha sekin o'sadigan, og'riqsiz va estetik yoki funksional noqulaylik yaratadigan o'sma sifatida ko'rinadi. Fibromalar turli joylarda, jumladan teri, og'iz bo'shlig'i, ichki organlarda va yumshoq to'qimalarning biriktiruvchi to'qimalarda uchraydi. Ularning asosiy paydo bo'lish sabablari mexanik ta'sir, yallig'lanish jarayonlari, genetik omillar va gormonal o'zgarishlar bo'lishi mumkin.

Fibromaning tashxisi klinik ko'rik, palpatsiya va histologik tekshiruv yordamida aniqlanadi. Davolash usullari o'smaning joylashuvi, o'lchami va simptomatik belgilarga qarab tanlanadi. Ko'p hollarda fibromalar jarrohlik yo'li bilan olib tashlanadi, shuningdek, lazer terapiyasi va elektrokauterizatsiya kabi minimal invaziv usullar ham qo'llaniladi. Fibromalar odatda qaytalanmaydi va davolanishdan keyin yaxshi prognozga ega bo'ladi.

Shu bilan birga, fibromaning har qanday o'zgarishini va rivojlanishini kuzatish, to'g'ri davolash usulini tanlashda muhim ahamiyatga ega. Tashxis qo'yish va davolashda shifokorlarning tavsiyalari va monitoringi fibromaning muvaffaqiyatli davolanishini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi.